

Lasīšana

1. uzdevums (10 punkti).

Izlasi informāciju par dažādām personām un sludinājumiem! Atrodi katrai personai piemērotu sludinājumu un ieraksti tabulā atbilstošā sludinājuma burtu!

Viens sludinājums ir lieks.

0.	Mārīti Vanagu interesē Baltijas tautu vēsture. Pagājušajā gadā viņa divas nedēļas ceļoja pa Lietuvu, bet šogad vēlas doties ceļojumā uz Igauniju un meklē izdevīgu piedāvājumu.
1.	Māris mācās desmitajā klasē. Viņš teicami runā krieviski. Rudens brīvdienās viņš kopā ar klasesbiedriem nolēmis doties ceļojumā uz kādu no Krievijas pilsētām.
2.	Annai Mihailovai vislabākās sekmes ir bioloģijā. Anna ar mammu meklē kādu jauku atpūtas vietu Latvijas laukos, kur Anna varētu iepazīt augu un dzīvnieku valsti.
3.	Raitis jau bijis vairākās Rietumeiropas valstīs, tādēļ šovasar viņš domā par ekskursiju uz Maskavu vai Sanktpēterburgu. Pēc vidusskolas viņš vēlas studēt arhitektūru, tādēļ viņu īpaši interesē šo lielpilsētu senās un skaistās celtnes.
4.	Indra Pētersone kopā ar māsu šogad nolēmušas vasarā doties uz Īriju vai Norvēģiju. Viņu ģimenes budžets nav pārāk liels, tādēļ Indra meklē kādu lētāku braucienu un ir ar mieru nakšņot arī kempingos bez īpašām ērtībām.
5.	Oļegs Petrovs ir aizrautīgs makšķernieks, tādēļ brīvdienās kopā ar draugiem vēlas braukt atpūsties pie kāda ezera vai upes un meklē piemērotu sludinājumu.
6.	Olga mācās pilsētā, bet bērnību pavadījusi laukos. Lai vismaz vasarā paslēptos no pilsētas trokšņiem, viņa vislabāk dotos ekskursijā uz kādu no kaimiņu zemēm un aplūkotu tās dabu.
7.	Elizabete pirms gada kopā ar klasesbiedriem bija ekskursijā Londonā. Tur viņa sadraudzējās ar Alisi. Tagad Elizabete meklē kādu sludinājumu, lai varētu atkal ceļot uz Lielbritāniju.
8.	Ilzes mamma šogad piedāvāja Ilzei braukt ceļojumā pēc speciāli izstrādāta maršruta. Tā kā Ilze dzīvo Latvijas laukos, viņa vēlas redzēt lielas pilsētas un pasaulē populārus tūrisma objektus.
9.	Kristaps ne tikai labi mācās, bet arī aktīvi sporto, viņš trenējas peldēšanā. Tādēļ Kristapa vecāki nolēmuši īrēt vasaras namiņu jūrmalā vai pie kāda ezera. Kristapa uzdevums ir atrast piemērotu sludinājumu.
10.	Jānim skolā ir ļoti labas sekmes eksaktajos priekšmetos, bet ne tik labi veicas angļu un krievu valodas apguvē. Jānis piekrita tēva ierosinājumam braukt uz kādu vasaras nometni Lielbritānijā, kur varētu vienlaikus atpūsties un mācīties angļu valodu.

A	Aicinām apceļot mūsu kaimiņu zemi Igauniju! Studentiem ir atlaides.	B	Izīrējam atpūtas namiņus brīvā dabā netālu no Cēsīm! Piedāvājam ekskursijas pa Līgatnes dabas takām un uz strausu fermu!
C	Tūrisma firma „LAINE” organizē braucienus uz Igaunijas un Lietuvas dabas objektiem. Interesentiem pieteikties pa tālr. 63667892.	D	<i>Ceļojumu aģentūra „Valda” piedāvā braucienus uz Īriju un Norvēģiju. Apmešanās ērtos kempingos.</i>
E	Firma „TŪRE” piedāvā doties ceļojumos – grupās vai pēc individuāla plāna! Izvēlieties Eiropas galvaspilsētu un dodieties ceļā! Plašāka informācija birojā, Grību ielā 109.		
F	Īpašs piedāvājums ģimenēm un jauniešiem – lēti namiņi Saulkrastos! Blakus pludmale ar brīnišķīgām peldvietām. Interesēties Rīgā, Saules ielā 10.	G	Ceļojumu aģentūra „Orions” piedāvā ekskursijas uz Maskavu un Novgorodu. Noformējam vīzas.
H	Angļu valoda visiem! Vairākās Lielbritānijas pilsētās vasarā organizējam atpūtas un mācību nometnes! Pieteikties pa tālr. 84599987.	I	Iespēja kopā ar draugiem izmantot atpūtas vietas skaistā un zivīm bagātā Rāznas ezera krastā. Interesentus lūdzam zvanīt pa tālr. 63456782.
J	Firma „Ozolītis” organizē braucienus uz Krievijas pilsētām. Piedāvājam ekskursiju maršrutus „Iepazīsties ar Maskavas un Sanktpēterburgas namiem un ielām!”.	K	<i>Ceļojumu aģentūra „Globuss” piedāvā dažādas ekskursijas uz interesantiem dabas objektiem Horvātijā un Slovēnijā.</i>
L	Piedāvājam braucienus uz Īriju, Lielbritāniju un Norvēģiju. Skolēniem iespēja saņemt 15 % atlaidi.		

0. Mārīte	1. Māris	2. Anna	3. Raitis	4. Indra	5. Oļegs	6. Olga	7. Elizabete	8. Ilze	9. Kristaps	10. Jānis
A										

2. uzdevums (10 punkti). Izlasi tekstu!

„Kūkotavas” saimniece

Kūka – kas gan nezina šo saldo kārumu, kas dažkārt līdzinās mākslas darbam! Un kūkotava, protams, varētu būt vieta, kur šos kārdinošos saldumus var nogaršot. Taču izrādās, ka „Kūkotava” ir arī nosaukums kādai Rīgas kafejnīcai, kuras īpašniece ir Liene Tomsone. Ja līdz šim viņa bija plašākai sabiedrībai nepazīstama, tad, pateicoties kulinārijas šovam, Lieni Tomsoni pamanījuši daudzi.

Pašreiz Lieni Tomsoni var uzskatīt par veiksmīgu uzņēmēju, teicamu pavāri un varbūt pat par TV zvaigzni. Ceļš līdz pašreizējiem panākumiem nav bijis rozēmkaisīts. Lienes darba grāmatiņā pirmie ieraksti atrodami laikā, kad viņai bija tikai 14 gadi. Viņa strādāja ne tikai vasaras sezonā, bet arī vakaros pēc nodarbībām Tirdzniecības tehnikumā, kur Liene iestājās pēc 8. klases. Vajadzēja palīdzēt mammai, kura bija cilvēks, kas sevi veltīja tikai bērniem. Liene saprata, ka jāsāk pelnīt pašai.

Viena no pirmajām Lienes Tomsones darba vietām bija slavenā konfekšu fabrika „Laima”, kas atradās turpat netālu no tehnikuma. Bija jāstrādā pie konveijera: koka kastēs jāpako konfektes, jānaglo kastes ciet un jākrauj kaudzēs. Tomēr, atceroties to laiku, Liene nesūrojas. Viņa uzskata, ka grūtības darījušas viņu stiprāku un gudrāku.

Laikam jau grūtības jaunībā Lienei vēlāk palīdzēja nebaidīties un riskēt, atverot savu kafejnīcu. Nekāda lielā sākumkapitāla nebija, naudu aizdeva draugi. Sākumā šķita, ka biznesa plāns neizdosies. Proti, plānā bija paredzēts pārdot divdesmit kafijas krūzītes dienā, ar ko, protams, nevarēja atdot parādu vai domāt par ārzemju ceļojumiem. Taču pamazām kafejnīcas apmeklētāju skaits auga un bizness attīstījās.

Kaut arī tehnikumā bija dažas nodarbības par kūku cepšanu, lielāko daļu gudrību Liene guvusi jau bērnībā. Var teikt, ka cepšanas prasme ir iedzimta – vecmāmiņa cepa kūkas, bet mamma – rolbiskvītu, turklāt mamma to vienmēr cepa vienādu, receptē nekad neko nemainot. Liene pati sākusi ar kūksu un cepumu cepšanu. Arī krustmātei bijusi klade, kurā viņa pierakstīja dažādas receptes. Liene tās pārrakstīja un mājās cepa dažādus konditorejas izstrādājumus. Lienei patīk mēģināt, saliekot kopā dažādas garšas.

Lienei Tomsonei vispār patīk izaicinājumi. Lai papildinātu savas zināšanas kulinārijā, viņa devās uz Itāliju. Iespēju pilnveidot zināšanas tieši Itālijā Liene atradusi internetā. Kad sākās nodarbības kulinārijas institūtā, citu valstu pavāri nodomāja, ka Liene ir nevis kolēģe, bet kāda televīzijas zvaigzne. Tā domāt vedinājusi Lienes skaistā āriene un gaumīgais apģērbs. Arī Lienes Tomsones pavāres tērps bijis pārsteigums – visi kolēģi bijuši melnas vai baltas krāsas apģērbā, bet Lienei bija brūnas krāsas pavāres tērps, izrotāts ar piespraudēm.

Lielākā daļa kulinārijas kursu dalībnieku gatavojuši dažādus nacionālos ēdienus, bet Liene šoreiz atteikusies no speķa pīrādziņiem vai pelēkajiem zirņiem. Viņa pārsteidza ārzemju kolēģus ar divām pašas iecienītām kūkām.

No Itālijas Liene Tomsone atgriezās ar diplomu kabatā, kas apliecina, ka viņa apguvusi jaunas prasmes – itāļu pastas un picu gatavošanu. Itālijā Liene Tomsone jūtas gluži kā mājās. Viņa atzīst, ka varētu kaut vai tūlīt pārcelties uz dzīvi Itālijā, ja vien Latvijā nebūtu televīzijas raidījuma, māju un deviņgadīgās meitas.

Pagaidām Lienes Tomsones mājas ir Latvijā, kur piepildījies viens no viņas sapņiem – sagādāt cilvēkiem svētkus tad, kad to patiesībā nav, lai arī pelēkajā ikdienā cilvēki justos labāk. Šāda svētku izjūta pārņem gandrīz ikvienu kafejnīcas „Kūkotava” apmeklētāju. Lienei Tomsonei ir arī nākotnes sapņi – viens no tiem ir organizēt ēst gatavošanas nodarbības.

(Pēc preses materiāliem)

Atzīmē pareizo atbildi!

0. Kā Liene Tomsons kļuva pazīstama sabiedrībā?	A – Izveidojot savu kafejnīcu. B – Viņas kafejnīca ir kā mākslas salons. C – Pēc uzstāšanās televīzijas šovā.
1. Ko nozīmē izteikums, ka Lienes Tomsones „ceļš nav bijis rozēmkaisīts”?	A – Neviens nav viņai dāvinājis rozes. B – Dzīvē ir bijis daudz grūtību. C – Viņa kūkas nedekorē ar rozēm.
2. Kāpēc Liene Tomsons agri sāka strādāt?	A – Jo tēvs nevarēja viņai palīdzēt. B – Jo darbavieta atradās tuvu skolai. C – Jo vajadzēja pelnīt, lai palīdzētu mammai.
3. Kā Liene Tomsons tagad vērtē tehnikuma laiku?	A – Viņa to atceras ar skumjām. B – Tas laiks viņu ir norūdījis. C – Tajā laikā viņa bija bezrūpīgāka nekā tagad.
4. Kas finansiāli palīdzēja Lienei Tomsonai uzsākt savu biznesu?	A – Kredīts bankā. B – Krustmātes mantojums. C – Viņas draugi.
5. Kāda bija Lienes mammas attieksme pret kūku cepšanu?	A – Mamma nekad nemainīja recepti. B – Mamma cepa kūkas tikai pēc vecmāmiņas receptes. C – Mamma cepa visdažādākās kūkas.
6. Kā Liene Tomsons iemācījās cept kūkas?	A – Viņas prasme saistīta ar ģimenes tradīcijām. B – To viņa profesionālā līmenī apguva tehnikumā. C – Viņa izmantoja internetā atrodamās receptes.
7. Kas raksturo Lieni Tomsoni?	A – Viņa ir azartiska. B – Viņa ģērbjas vienkārši un tradicionāli. C – Viņa nekad neriskē.
8. Kāpēc ārzemju kolēģiem šķita, ka Liene Tomsons nav pavāre?	A – Viņa neprata gatavot ēdienus. B – Viņa ļoti labi izskatījās. C – Viņai nebija pavāres apģērba.
9. Kāda nozīme bija pavāru kursiem Itālijā?	A – Liene iemācījās gatavot itāļu ēdienus. B – Liene pierādīja, ka cep visgaršīgākās kūkas. C – Liene saprata, ka vēl daudz jāmacās.
10. Kāds ir Lienes Tomsones nākotnes sapnis?	A – Viņa vēlas kļūt par televīzijas žurnālisti. B – Viņa vēlas mācīt cilvēkiem gatavot ēdienus. C – Viņa vēlas kļūt par apģērba dizaineri.

3. uzdevums (10 punkti).

Izlasi tekstu un veic dotos uzdevumus!

Vērtīgā dāvana

Reiz kāds karalis nolēma noskaidrot, cik gudri ir viņa kaimiņu zemes karaļa pavalstnieki, un nosūtīja kaimiņu karalim dāvanu – trīs skaistas zelta lelles. Tās visas pēc izskata, svara un lieluma bijušas vienādas. Kaimiņu zemes valdniekam bija jāatbild, ar ko lelles atšķiras. Karalis vēl atgādinājis, lai kaimiņzemes valdniekam pasakot, ka to vērtība esot dažāda – viena lelle maksājot lētāk, otra dārgāk, bet trešā esot visdārgākā. Viņš arī lūdzis, lai kaimiņš paskaidrojot, kāpēc tas tā esot.

Kaimiņzemes karalis, ieraudzījis lelles, pabrīnījās par tādu dāvanu un jautājumu, tomēr lika saviem galma vīriem atrast atšķirību starp trim lellēm. Kaimiņu zemes karalis nesen bija ieguvis troni, un sniegt pareizo atbildi uz šādu jautājumu bija viņa goda lieta. Viņš apņēmas nepalikt kaunā kaimiņa priekšā.

Galminieki smalki izpētīja visas trīs lelles un atzina, ka tās ir līdzīgas kā trīs ūdens lāses. Drīz vien par neparasto dāvanu zinājusi visa pilsēta – gan lieli, gan mazi. Karalis jautāja par lellēm katram sastaptajam pavalstniekam, tomēr neviens nevarēja pateikt, kādēļ šīm vienādajām lellēm ir dažāda vērtība. Karalis bija izmisis un nevarēja izlemēt, ko darīt.

Bet tad kāds nabadzīgs jauneklis, kas bija ielikts cietumā parniecīgu pārkāpumu, lūdza atļauju aplūkot trīs lelles. Viņš pateikšot, kur slēpjas to atšķirība.

„Ja nu es uzminēšu atšķirību starp trim lellēm, vai tad mani atbrīvos no ieslodzījuma?” vaicāja jauneklis.

Karalis nolēma izpildīt jaunekļa lūgumu un lika viņu atvest uz pili. Galma vīri atnesuši lelles un nolikuši jauneklim priekšā. Skatīdamies lellēs, jauneklis pamanīja, ka visām trim ausīs ir izurbti caurumiņi. Viņš paņēmis salmiņu un iebāzis to vienai lellei ausī: salma gals izlīdis pa muti ārā. Tad viņš iebāzis salmiņu otrai lellei ausī: tas izlīdis pa otru ausi ārā. Bet trešajai lellei salmiņš palicis iekšā.

„Jūsu augstība! Šīm lellēm ir līdzība ar cilvēkiem. Pirmā lelle līdzīga tādām cilvēkam, kurš visu, ko dabū zināt, tūdaļ izplāpā citiem. Uz šādu cilvēku nedrīkst pajauties. Tālab šīs lelles vērtība ir viszemākā. Otrā lelle līdzīga tādām cilvēkam, kurš visu dzirdēto laiž pa vienu ausi iekšā, bet pa otru ārā. Šāds cilvēks ir bezrūpīgs, viņu citu runas un padomi maz interesē,” vērodams karali, stāstīja jauneklis. „Bet trešā lelle ir līdzīga cilvēkam, kurš visu, ko uzzina, patur sevī. Šādam cilvēkam var uzticēties. Šīs lelles vērtība ir visaugstākā,” savu stāstījumu pabeidza jauneklis. Tā nu dāvanas uzdotā mīkla bija atrisināta.

Karalis, noklausījies jaunekļa teiktajā, kļuva priecīgs un uzdāvināja jauneklim pilnu maku ar zelta naudu. Visi galma ļaudis slavēja jaunekli. Tad kaimiņzemes valdnieks lika uz katras lelles uzrakstīt tās vērtību un aizsūtīja atpakaļ karalim, no kura dāvanu bija saņēmis. Savukārt dāvinātājs pārliecinājās, kādi gudri ļaudis dzīvo kaimiņos. Viņš bija apmierināts un turpmāk arvien rēķinājās ar kaimiņiem, un ieklausījās kaimiņzemes cilvēkos.

(Pēc austriešu pasakas motīviem)

Veic dotos uzdevumus, izmantojot tekstu!

Atrodi tekstā sinonīmus dotajiem darbības vārdiem!

1. pamanījās _____
2. solījās _____
3. jautāja _____
4. raudzīdamies _____

Izraksti no teksta prasīto!

5. Epitets ar apzīmējamo vārdu – _____
6. Salīdzinājums – _____

Uzraksti pamatojumu, izmantojot pasakas tekstu!

7. Karalis, kurš sūtīja dāvanas, bija gudrs, jo...

(Pamatojuma apjoms – līdz 10 vārdiem.)

8. Jauneklis bija atjautīgs, jo...

(Pamatojuma apjoms – līdz 10 vārdiem.)

9. Pasakas virsraksts ir „Vērtīgā dāvana”, jo...

(Pamatojuma apjoms – līdz 10 vārdiem.)

10. ***Uzraksti, kā tu varētu ar pasaku saistīt izteikumu „Runāšana sudrabs, klusēšana – zelts”!***

(Pamatojuma apjoms – līdz 10 vārdiem.)
